

1. Wat is de aanleiding?

Het vorige kabinet heeft in het Nationaal Preventieakkoord (2018) met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties een samenhangend pakket aan maatregelen en acties afgesproken om ervoor te zorgen dat in 2040 geen jongere meer rookt en maximaal nog 5% van de volwassenen. Het RIVM heeft geconcludeerd dat een samenhangend pakket van maatregelen dat onder andere bestaat uit een forse accijnsverhoging, een uitstalverbod, neutrale verpakkingen, uitbreiding van het reclameverbod, uitbreiding van het rookverbod en het verminderen van het aantal verkooppunten in combinatie met intensieve campagnes nodig is om deze doelstelling voor de doelgroepen jongeren en volwassenen te behalen. Deze combinatie van maatregelen strekt er ook toe om te bewerkstelligen dat alle rokers (jong en oud) stoppen met roken, gestopt blijven en dat meeroken door jong en oud wordt voorkomen. Met deze algemene maatregel van bestuur wordt het Tabaks- en rookwarenbesluit aangepast, met het doel het aantal verkooppunten van tabaksproducten en aanverwante producten te verminderen. Verkooppunten waarvan het assortiment in overwegende mate uit eet- en drinkwaren bestaat, bedoeld voor de verkoop aan particulieren, zoals supermarkten en horeca-inrichtingen, mogen naar aanleiding van deze algemene maatregel van bestuur geen tabaksproducten en aanverwante producten meer verkopen.

2. Wie zijn betrokken?

Producenten, specifiek supermarkten en andere verkooppunten van eet- en drinkwaren, importeurs van tabaksproducten en aanverwante producten, verkoopmedewerkers en consumenten worden geraakt door het voorstel.

Bij de weging van de inhoudelijke argumenten die worden aangedragen, wordt rekening gehouden met artikel 5, derde lid, van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging. Dit artikel bepaalt dat overheden bij de vaststelling en uitvoering van hun beleid zich niet laten beïnvloeden door de commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie. Reacties, vragen en opmerkingen die betrekking hebben op beleidskeuzes zullen daarom niet worden behandeld.

3. Wat is het probleem?

De regering wil een rookvrije generatie realiseren in 2040, waarbij geen enkele jongere meer tabaksproducten of aanverwante producten gebruikt. Bekend is immers dat deze producten ernstige gevolgen voor de gezondheid met zich brengen en de kans op voortijdig overlijden vergroten. Nederlanders komen meerdere keren per week op locaties waar tabaksproducten en aanverwante producten worden verkocht. Het huidige aantal verkooppunten wordt geschat op bijna 16.000.

4. Wat is het doel?

Met dit wijzigingsbesluit wordt het verbod op verkoop van tabaksproducten en aanverwante producten bij supermarkten en andere verkooppunten van eet- en drinkwaren gerealiseerd per 2024. De vermindering van het aantal verkooppunten vindt gefaseerd plaats, waarbij de invoering van het verkoopverbod in supermarkten in 2024, het verbod op de online verkoop van tabaksproducten en aanverwante producten in 2023 opvolgt. Uiteindelijk zal de verkoop voorbehouden zijn aan winkels die zich vrijwel exclusief richten op de verkoop van tabaksproducten en aanverwante producten. Hoewel ook horeca-inrichtingen, waarin in ieder geval bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende dan wel alcoholvrije dranken of etenswaren worden verstrekt voor gebruik ter plaatse, onder het toepassingsbereik van het tweede lid, onderdeel a vallen, worden deze verkooppunten voor de duidelijkheid in een apart onderdeel b opgenomen. De beide verboden in dit conceptbesluit zien op zowel tabaksproducten als aanverwante producten. Beide groepen producten zijn immers schadelijk voor de gezondheid, zodat wordt voorkomen dat er

substitutie plaatsvindt naar andere producten. Minder verkooppunten beperkt de verkrijgbaarheid van tabaksproducten en aanverwante producten en ontmoedigt uiteindelijk het gebruik ervan hetgeen gezondheidswinst oplevert. Hierdoor worden in het bijzonder jongeren beschermd tegen een nicotineverslaving.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De regering gaat ervan uit dat het verbod op de verkoop van tabaksproducten en aanverwante producten bij verkooppunten waarvan het assortiment in overwegende mate uit eet- en drinkwaren bestaat, per direct een groot positief effect op de volksgezondheid zal sorteren, met name omdat supermarkten verantwoordelijk zijn voor meer dan de helft van de totale tabaksverkoop. Dit betekent een enorme gezondheidswinst, wat een verkoopverbod in deze verkooppunten rechtvaardigt. Dit is in de ogen van de regering een grote en noodzakelijke stap op weg naar een rookvrije generatie en het verlagen van het aantal rokers naar 5% in 2040.

6. Wat is het beste instrument?

De regering heeft ervoor gekozen om via regelgeving sectoren aan te wijzen die geen tabak meer mogen verkopen, nadat gesprekken over vrijwillige beëindiging van de tabaksverkoop niets hebben opgeleverd. Het verbod is een geschikte maatregel omdat het om een maatregel gaat die zowel voor de supermarkten zelf, als voor de toezichthouder, eenvoudig is uit te voeren, en omdat een verkoopverbod naar verwachting zal leiden tot een lagere rookprevalentie. Daarnaast bleek uit gesprekken met vertegenwoordigers van de supermarkten draagvlak te bestaan voor een wettelijk verbod, juist vanwege het gelijke speelveld dat een dergelijk verbod onmiddellijk creëert. De maatregel gaat niet verder dan nodig is.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Dit wijzigingsbesluit heeft geen gevolgen voor burgers en het milieu. Voor producenten, importeurs en verkooppunten waarvan het assortiment in overwegende mate uit eet- en drinkwaren bestaat, leidt het voorstel wel tot kennismakingskosten. Deze kosten worden geschat op 1 uur. De standaard is daarbij bepaald op €45,- per uur.